

ПРОЗА ФРАНЦА КАФКЕ, проф. др Вук Петровић

Садржина курса: главна дела Кафкиног уметничког опуса, уз посебну пажњу на динамици пишевог поетског сазревања, с врхунцем у веома оригиналном приповедачком поступку, који је утолико с правом назван „кафкијанским“. При томе ће нарочит нагласак бити стављен на детаљну анализу *Замка* и најважнијих Кафкиних кратких прозних форми.

Циљ курса је херменеутички пробој у динамику Кафкине поезике и поетске праксе, која подразумева ход од експресионистички кодификоване миметичке референтности до потпуног уметничког ослобађања текста од стега мимезе, те његову трансформацију из извесног натурализма описа у фигуралност универзалног значења. Курс је посвећен проучавању начина на који се сама трансфигурација материје врши у Кафкиној прози, као и тумачењу семантичког квалитета фигурисаног текста, који у поетски најистакнутијим случајевима задобија параболнички домет.

Исход курса је херменеутичка компетентност у разумевању кључних појмова Кафкиног уметничког поступка, форме и начина на који се изражава смисао, а то су: митопојетичност, параболничка фигурација, хумор, интрапоетска егзегеза и трансценденталност текста.

Начин полагања: курс се полаже писмено, кроз испитни есеј на једну од три понуђене теме које су формулисане према обавезној литератури и темама обрађеним на предавањима.

Тематске јединице:

1. Увод: Кафкин језик; Кафкина литерарноисторијска позиција и релација према: експресионизму, романтизму и јудаистичкој традицији; Кафкина поезика. *Писмо оцу; Реч о јидишу; О параболама / О метафорама [Von den Gleichnissen].*
2. Језик, мит: *Градски грб; На градњи кинеског зида; Стари лист.*
3. Басна, парабола, мит; метафизички и есхатолошки регистри Кафкиног уметничког света. *Укритање / Мелез [Eine Kreuzung]; Ловац, Грахус, Домаћинова брига.*

4. *Америка* као уметничка припрема за наредне романе: експресионизам раног Кафке и постепена трансформација модернистичке теме у аутономно генерисану кафкијанску логику текста.
- 5–8. *Замак*: поетска фигурисаност романеског света; иманентна трансценденталност текста; симболика и хумор у кафкијанском поступку, изразу и начину на који се уобличава садржина.
- 9–11. *Процес*: кафкијанска трансценденталност и интрапоетска егзегеза; симболичка вредност закона (*Ка питању закона*); апсурд.
12. Кафкијанска фигурација натурализма и тема спасења: *У кажњеничкој колонији*.
13. Уметност у последњим Кафкиним делима (*Уметник у гладовању*, *Певачица Јозефина или свет мишева*): кафкијанска параболичност и трансцендентални однос између субјекта и света.
14. Наука: *Сеоски учитељ / Циновска кртица (Der Dorfschullehrer / Der Riesenmaulwurf)*; *Истраживања једног пса*.

ОБАВЕЗНА ПРИМАРНА ЛИТЕРАТУРА

ФРАНЦ КАФКА:

Романи: *Замак*; *Процес*.

Приповетке: *На градњи кинеског зида*; *У кажњеничкој колонији*; *Истраживања једног пса*; *Сеоски учитељ / Циновска кртица (Der Dorfschullehrer / Der Riesenmaulwurf)*; *Уметник у гладовању*; *Певачица Јозефина или свет мишева*.

Кратке приче: *О параболама / О метафорама [Von den Gleichnissen]*; *Градски грб*; *Укрштање / Мелез [Eine Kreuzung]*; *Ловац Грахус*; *Стари лист*; *Домаћинова брига*; *Ка питању закона*.

СЕКУНДАРНА ЛИТЕРАТУРА

Андерс, Гинтер, *Кафка – pro et contra*, превод Иван Фохт, Рогоз, Београд, 1985.

Бењамин, Валтер, „Франц Кафка“, *Есеји*, превод Милан Табаковић, Нолит, Београд, 1974.

Глушчевић, Зоран, *Кафка – кривица и казна*, Слово љубве, Београд, 1980.

Делез, Жил и Гатари, Феликс, *Кафка*, превод Славица Милетић, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, Нови Сад, 1988.

Мелетински, Јелезар, „Кафкин митологизам“, *Поетика мита*, превод Јован Јанићијевић, Нолит, Београд, 1983.

Петровић, Вук, *Поетика хумора код Кафке*, 2 тома, Задужбина Андрејевић и Филолошки факултет, Београд, 2022.

*

Adorno, Theodor, „Zabilješke uz Kafku“, preveo Borislav Mikulić, *Filozofsko-sociološki eseji o književnosti*, Školska knjiga, Zagreb, 1985.

Brod, Max, *Franz Kafka – životopis*, превод Zlatko Matetić, Znanje, Zagreb, 1976.

Camus, Albert, „Nada i apsurd u djelu Franza Kafke“, *Odabrana djela 5*, превод Stojan Vučićević i Françoise Kveder, Zora, Zagreb, 1976.

Canetti, Elias, *Drugi proces: Kafkina pisma Feliciji*, превод Božidar Zec, Bratstvo – Jedinstvo, Novi Sad, 1986.

Grubačić, Slobodan, *Proces Franca Kafke*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1983.

Solar, Milivoj, „Paradoksi tumačenja – Franz Kafka: *Proces*“, *Mit o avangardi i mit o dekadenciji*, Nolit, Beograd, 1985.